

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu
oraz rynku suszu paszowego
(druk senacki nr 96)

Zasadniczym celem opiniowanej ustawy jest określenie nowych ram organizacji rynku tytoniu, co wiąże się ze wspólnotową reformą rynku tytoniu, wprowadzoną rozporządzeniem Rady (WE) z dnia 29 kwietnia 2004 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1789/2003 ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników oraz dostosowujące je w następstwie przystąpienia Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Litwy, Łotwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji do Unii Europejskiej. Konsekwencją przyjętych w Unii Europejskiej zmian jest konieczność zbliżenia ustawodawstwa krajowego w państwach członkowskich, które zastosowały uproszczony system płatności bezpośrednich (SAPS) do rozwiązań prawnych obowiązujących w państwach stosujących system jednolitej płatności obszarowej (SPS).

Nowa regulacja dotycząca rynku tytoniu przewiduje przede wszystkim rezygnację z mechanizmu kwotowania produkcji surowca tytoniowego. Przyznana Polsce krajowa kwota produkcji będzie, po wejściu w życie nowelizacji, wykorzystywana do określenia maksymalnej wysokości wsparcia w ramach płatności uzupełniających. Ustawa określa krąg podmiotów uprawnionych do uzyskania płatności uzupełniającej, określa zasady obliczania wysokości tej płatności oraz zasady wypłacania płatności wyrównawczej.

Ustawa zastępuje również zezwolenie, które uprawniało do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wstępnego przetwarzania surowca tytoniowego wpisem do rejestru pierwszych przetwórców prowadzonego przez Agencję Rynku Rolnego. Agencja ta będzie prowadzić również rejestr podmiotów posiadających prawo do uzyskania płatności uzupełniającej.

Ponadto ustawa dokonuje zmian w przepisach regulujących funkcjonowanie rynku owoców i warzyw, rozszerzając zakres informacji uzyskiwanych przez ministra właściwego do spraw rynków rolnych od Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz marszałków województw (a za ich pośrednictwem również od organizacji producentów

owoców i warzyw albo zrzeszeń tych organizacji), które następnie przekazywane są Komisji Europejskiej.

W zakresie przepisów dotyczących rynku chmielu nowelizacja obejmuje zmiany polegające na uchyleniu możliwości wydawania decyzji przez marszałka województwa dotyczących uznania (cofnięcia uznania) związku grup producentów chmielu, w związku ze zmianami w przepisach wspólnotowych.

Ze względu na krótki czas na zapoznanie się z materiały ustawy, opinia odnosi się tylko do niektórych jej aspektów.

Uwagi szczegółowe:

1. Znowelizowany art. 5 ust. 1 (zmiana w art. 1 pkt 4) wprowadza obowiązek występowania z wnioskiem o wydanie decyzji zmieniającej zatwierdzony plan dochodzenia do uznania wstępnie uznanej grupy producentów owoców i warzyw za organizację producentów **co kwartał**. Dotychczas przepis przewidywał konieczność występowania z takim wnioskiem **co rok**. Należy rozważyć zmianę tego przepisu w celu jego uproszczenia i poprawy czytelności, gdyż w związku ze zmianą częstotliwości dokonywania zmian w planach dochodzenia do uznania sformułowanie "**roczny** okres realizacji planu dochodzenia do uznania" nie ma wartości normatywnej.

PROPOZYCJA POPRAWKI:

...) w art. 1 w pkt 4, w art. 5 w ust. 1 skreśla się wyrazy "rocznego okresu";

2. W nowym rozdziale 4 (zmiana w art. 1 pkt 12), regulującym funkcjonowanie rynku tytoniu umieszczono słowniczek pojęć używanych w tym rozdziale. Zdefiniowano między innymi pojęcia: "surowca tytoniowego", " pierwszego przetwórcy" oraz "pierwszego przetwarzania surowca tytoniowego", którym ustawodawca posługuje się w tym rozdziale. Należy jednak zauważyć, iż te pojęcia występują również w rozdziale 6 – Przepisy karne. Treść zdania wstępnego w art. 25 (zawierającym słowniczek) wyraźnie wskazuje, iż sformułowane określenia będą rozumiane w nadanym im znaczeniu wyłącznie w **niniejszym rozdziale**, tym samym pojawia się pytanie o znaczenie tych pojęć, jeżeli zostaną one użyte w innych rozdziałach. W celu uniknięcia powyższych wątpliwości interpretacyjnych, należy przenieść treść słowniczka do rozdziału pierwszego albo zmodyfikować zdanie wstępne w art. 25 tak, aby miał on zastosowanie również do rozdziału 6.

PROPOZYCJA POPRAWKI:

...) w art. 1 w pkt 12, w art. 25 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

"Użyte w niniejszym rozdziale oraz w rozdziale 6 określenia oznaczają:";

3. Przepis art. 26 ust. 2 (zmiana w art. 1 pkt 12), określający przesłanki wpisu do rejestru pierwszych przetwórców powinien zostać sformułowany w sposób kategoryczny, tj. powinien przewidywać obowiązek wpisania podmiotu do rejestru jeżeli spełnia on warunki ustawowe. Sformułowanie "może uzyskać [wpis - RB]" sugeruje, iż organ dokonujący wpisu rozstrzyga o jego dokonaniu w oparciu o inne uznaniowe przesłanki nie mające swojej podstawy w ustawie.

PROPOZYCJA POPRAWKI:

...) w art. 1 w pkt 12, w art. 26 w ust. 2 w zdaniu wstępnym wyrazy "mogą uzyskać" zastępuje się wyrazem "uzyskują";

4. Przepis art. 27 ust. 4 przewiduje, iż podmiot skreślony z rejestru pierwszych przetwórców może **ponownie** ubiegać się o wpis do tego rejestru, po upływie terminu określonego w tym przepisie, przy czym odnosi się on jedynie do dwóch przesłanek uzasadniających wykreślenie z rejestru: 1) gdy przyczyną wykreślenia było przekroczenie terminu płatności za surowiec tytoniowy co najmniej o 30 dni, 2) gdy wykreślenie nastąpiło ze względu na fakt, iż pierwszy przetwórcą zbył surowiec tytoniowy niezgodnie z zasadami określonymi w art. 29. Przepis ten nie zawiera natomiast normy, która uprawniałaby do ubiegania się o wpis w razie ustania pozostałych przesłanek uzasadniających wykreślenie. Szczególnie nieuzasadnione jest pozbawienie prawa do ubiegania się o ponowny wpis podmiotu, który przekroczył termin płatności o mniej niż 30 dni (patrz: art. 27 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 27 ust. 1 pkt 2 lit. c).

PROPOZYCJE POPRAWEK:

...) w art. 1 w pkt 12, w art. 27 w ust. 4 w pkt. 1 skreśla się wyrazy "co najmniej o 30 dni";
albo

...) w art. 1 w pkt 12, w art. 27 w ust. 4 przed pkt 1 dodaje się pkt w brzmieniu:

"...) od dnia, w którym decyzja o skreśleniu z rejestru pierwszych przetwórców stała się ostateczna – w przypadku przekroczenia do 29 dni terminu płatności, o którym mowa w art. 33d ust. 2 pkt 5;"

5. W art. 33 (zmiana w art. 1 w pkt 12), określając krąg podmiotów uprawnionych do uzyskania płatności uzupełniającej ustawa odwołuje się do **przedsiębiorców posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wstępnego przetwarzania surowca tytoniowego**. Należy zauważyć, iż po wejściu w życie niniejszej nowelizacji w ustawie nie będzie tej kategorii podmiotów (ich miejsce zajmą pierwsi przetwórcy surowca tytoniowego), co utrudni właściwą interpretację tego przepisu. W związku z powyższym, należy rozważyć doprecyzowanie art. 33 lub dodanie odpowiedniej definicji w art. 26.

PROPOZYCJA POPRAWKI:

...) w art. 1 w pkt 12, w art. 25 w pkt 5 na końcu kropkę zastępuje się średnikiem oraz dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

"6) przedsiębiorca posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wstępnego przetwarzania surowca tytoniowego – podmiot, który uzyskał zezwolenie, o którym mowa w art. 25 pkt 1 w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie ustawy z dnia ... 2006 r. o zmianie ustawy o organizacji rynku owoców i warzyw, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego (Dz. U. Nr...., poz. ...).";

6. Konieczne jest doprecyzowanie przepisu karnego w art. 40 ust. 3 pkt 2 lit. a (zmiana w art. 1 pkt 14) tak, aby odpowiadał on przepisowi określającemu nakazane zachowanie tj. art. 26 ust. 4 – przepis ten nakazuje przekazywanie określonych danych **i informacji**. Należy również rozważyć wprowadzenie sankcji karnych za **niepoinformowanie o zmianie danych objętych rejestrem podmiotów posiadających prawo do uzyskania płatności** (rejestrem producentów) (art. 33a ust. 2) oraz za **niedostarczenie informacji o ilości surowca tytoniowego objętego umowami na uprawę tytoniu** (art. 33h ust. 1 pkt 1 lit. b).

Odnosnie informacji przekazywanych Prezesowi Agencji Rynku Rolnego przez pierwszego przetwórcę na podstawie art. 33h ust. 1, należy także zauważyć, iż przepis wymaga, aby niektóre z tych informacji były przekazywane z uwzględnieniem podziału **na grupy odmian tytoniu** (art. 33h ust. 1 pkt 1 lit. b-e). Przepis karny formułując sankcję za zachowanie niezgodne z normą prawną uwzględnia ten fakt tylko w zakresie informacji określonych w lit. d i e art. 33h ust. 1 pkt 1.

PROPOZYCJE POPRAWEK:

...) w art. 1 w pkt 13 w lit. a, w ust. 3 w pkt 1 po lit a dodaje się lit. aa w brzmieniu:

"aa) ilości surowca tytoniowego objętego umowami na uprawę tytoniu, z podziałem na grupy odmian tytoniu,";

...) w art. 1 w pkt 13 w lit. a, w ust. 3 w pkt 1 w lit. b po wyrazie "zbioru," dodaje się wyrazy "z podziałem na grupy odmian tytoniu,";

...) w art. 1 w pkt 13 w lit. a, w ust. 3 w pkt 2 w lit. a. po wyrazie "danych" dodaje się wyrazy "lub informacji";

...) w art. 1 w pkt 13 w lit. a, w ust. 3 w pkt 2 po lit. a dodaje się lit. aa w brzmieniu:

"aa) zmianie danych, o których mowa w art. 33a ust. 2,";

7. Przepis przejściowy (art. 3 ust. 4) stanowi, iż uprawnionymi do uzyskania płatności uzupełniającej będą producenci surowca tytoniowego, jeżeli zawarte przez nich na 2006 r. umowy o uprawę tytoniu i umowy kontraktacji spełniają wymagania określone w art. 33d niniejszej nowelizacji. Ze względu na potrzebę ochrony interesów w toku, należy rozważyć wskazanie **terminu na dostosowanie tych umów** do nowych wymagań, aby producenci surowca tytoniowego nie ponosili ujemnych konsekwencji zmian przepisów prawa.

PROPOZYCJA POPRAWKI:

...) w art. 3 w ust. 4 wyrazy "jeżeli te umowy spełniają wymagania określone w art. 33d ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą" zastępuje się wyrazami "jeżeli umowy te dostosują do wymagań określonych w art. 33d ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie do dnia";

Propozycje poprawek redakcyjnych:

- 1) w art. 1 w pkt 12, w art. 27 w ust. 1 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

"b) zbył surowiec tytoniowy niezgodnie z warunkami określonymi w art. 29";

oraz

- 2) w art. 1 w pkt 13 w lit. b, w ust. 4b pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) będąc pierwszym przetwórcą, zbywa surowiec tytoniowy niezgodnie z warunkami określonymi w art. 29,";

- 3) w art. 1 w pkt 12, w art. 28 w ust. 3 wyrazy "danych i informacji" zastępuje się wyrazami "danych lub informacji".